

Oslo kommune
Byrådsavdeling for barn og utdanning

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Dato: 28.01.2008

Deres ref:

Vår ref (saksnr):
200705144-6

Saksbeh:
Monica Kastet, 23 46 16 06

Arkivkode:
400

**FORSLAG TIL REVIDERT FORSKRIFT OM GODKJENNING ETTER LOV OM
FAGSKOLEUTDANNING - HØRINGSUTTALELSE**

Vi viser til høringsbrev av 21.11.2007 fra Kunnskapsdepartementet vedrørende ovennevnte sak.

Vedlagt oversendes Oslo kommunes høringsuttalelse vedtatt av byråden for kultur og utdanning 28.01.2008. Saken i undertegnet stand vil bli ettersendt.

Med hilsen

Monica Kastet
spesialrådgiver

Gunhild Hagen
spesialrådgiver

[Godkjent og ekspedert elektronisk](#)

Vedlegg: Byrådets sak av 28.01.2008

Kopi: Utdanningsetaten

Byrådens sak nr.: /2008

Vår ref. (saksnr.): 200705144-4

Vedtaksdato:

Arkivkode: 400

FORSLAG TIL REVIDERT FORSKRIFT OM GODKJENNING ETTER LOV OM FAGSKOLEUTDANNING – HØRINGSUTTALELSE

Saksfremstilling:

Kunnskapsdepartementet har ved brev av 21.11.2007 sendt forslag til revidert forskrift om godkjenning etter lov om fagskoleutdanning på høring. Revideringen av forskriften kommer som følge av at lov om fagskoleutdanning (fagskoleloven) ble endret med virkning fra 01.08.2007. Den reviderte forskriften vil erstatte gjeldende forskrift.

Om høringsforlaget innhold

Forslaget til ny forskrift viderefører i hovedsak prinsippene bak bestemmelsene i gjeldende godkjenningsforskrift. Det foreslås enkelte endringer i strukturen på godkjenningsforskriften.

Endringene er foreslått som følge av at

- fagskoleloven åpner for godkjenning av tilbyder. Det innebærer at tilbyder av fagskoleutdanning, på bestemte vilkår, kan få fullmakt til selv å opprette fagskoleutdanninger innen avgrensede fagområder (godkjent tilbyder)
- fagskoleloven stiller krav om at tilbydere av fagskoleutdanning skal ha tilfredsstillende interne systemer for kvalitetssikring.

I tillegg foreslår departementet enkelte endringer i bestemmelsene om revisjon av godkjenninger. Departementet har i høringsbrevet tatt inn egne merknader til de enkelte paragrafer i forslaget til ny forskrift.

Om forholdet til høyere utdanning

I forarbeidene til revidert fagskolelov, jf. Ot.prp. nr. 39 (2006-2007), la departementet opp til å harmonisere bestemmelsene i lov om universiteter og høyskoler og fagskoleloven så langt det passer. Det samme synet legges til grunn i forhold til de respektive forskrifter. Under arbeidet med revidert forskrift om godkjenning etter lov om fagskoleutdanning har departementet derfor også vurdert regelverket i lys av gjeldende forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler. Departementet gir imidlertid i høringsbrevet uttrykk for at det er store forskjeller mellom fagskolesektoren og høyere utdanning:

- Det er ikke krav til at fagskoleutdanningene skal være forskningsbasert, slik kravet er for universitets- og høyskoleutdanning, men fagskoleutdanning har strengere krav til relevans i forhold til arbeidslivet enn høyere utdanning.
- Fagskoleutdanningene har en varighet på et halvt studieår til maksimalt to studieår. Den laveste graden i høyere utdanning (bachelorgraden) varer tre studieår.
- Fagskoleutdanningene er dominert av private tilbydere. Høyere utdanning er dominert av offentlige.

Under avsnittet ”Tilsyn og revisjon” skriver departementet at de ikke finner det hensiktsmessig at reglene for tilsyn og revisjon kopieres fra reglementet for høyere utdanning. På bakgrunn av ulik lengde for de to tertiærutdanningene, foreslår departementet i stedet en fleksibel revisjonsordning, hvor Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) får fullmakt til å revidere deler av forholdene rundt en fagskoleutdanning/godkjent tilbyder, uten bruk av sakkyndige.

Om forslagene til nye bestemmelser i forskrift om godkjenning etter lov om fagskoleutdanning

I det følgende gjengis forslag til ordlyd i de bestemmelser Oslo kommune vil uttale seg om:

§ 3. Sakkyndighet

1. NOKUT oppnevner sakkyndige til å gi anbefaling om godkjenninger av utdanninger eller tilbydere.
2. NOKUT fastsetter kriterier for de sakkyndiges kompetanse og for oppnevning av disse.

Departementets merknad til § 3:

Siden utdanningstilbudene vil ha svært ulik karakter, vil det variere hva som er relevant kompetanse. Dette er en faglig vurdering som NOKUT må foreta. Bestemmelsen setter derfor ingen generelle eller overordnede krav til kompetanse. Oppnevning av sakkyndige bør skje etter dialog med den aktuelle tilbyder/søker eller fagmiljøet for å sikre legitimitet i vurderingen.

§ 5. Godkjenning av enkelttilbud etter lov om fagskoleutdanning

1. NOKUT behandler søknad om godkjenning av utdanningstilbud etter lov om fagskoleutdanning. NOKUT oppnevner faglig sakkyndige for sin behandling av søknaden. NOKUT fastsetter mandat og kriterier for sakkyndig vurdering. NOKUT skal også behandle søknader om vesentlige endringer i allerede godkjente tilbud, herunder etablering av godkjente undervisningstilbud på nye steder.

2. NOKUT utarbeider retningslinjer for behandling av søknader, herunder krav til utforming av søknader og krav til dokumentasjon av styringsordning og reglementer med mer etter lov om fagskoleutdanning.

5. NOKUT kan gi godkjenning uten bruk av sakkyndige dersom utdanningen allerede er godkjent i henhold til krav fra norsk offentlig sertifiserende eller autoriserende myndighet eller dersom søknaden gjelder endringer i tidligere godkjente utdanningstilbud.

Departementets merknader:

Til nr. 1 og 2:

Bestemmelsen gir NOKUT ansvar for den faglige vurderingen, inkludert fastsetting av metode for godkjenning av fagskoleutdanningstilbud. NOKUT skal sette krav til hvordan den sakkyndige vurderingen og godkjenningen skal gjennomføres, herunder mal for utforming av innstilling fra de sakkyndige. "Vesentlige endringer" må gjelde i forhold til innhold og nivå. Tilbydere vil kunne påpeke mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. Kriterier fastsatt etter denne bestemmelsen skal også legges til grunn ved revisjon av godkjenning, jf. § 6.

Bestemmelsen pålegger NOKUT å holde seg oppdatert med utviklingen av de internasjonale standardene/avtalene og tilpasse de norske standardene til internasjonale krav som er rettslig forpliktende for Norge.

Til nr 5:

Godkjenning i henhold til sertifikatkravene ligger til den statlige godkjennende myndighet. Samarbeidsavtale kan inngås mellom NOKUT og sertifiseringsgivende myndighet.

Dersom en søknad om godkjenning er av en slik art at det ikke er nødvendig med sakkyndig vurdering, kan NOKUT fatte vedtak uten fortutgående sakkyndig vurderinger eller på grunnlag av en begrenset sakkyndig vurdering.

§ 6. Godkjenning av tilbydere

2. For å bli godkjent som tilbyder må følgende vilkår være oppfylt:

- a) Tilbyderens primærvirksomhet skal være utdanning.
- b) Tilbyderen skal ha fast ansatte i undervisningsstilling og administrative stillinger med en slik kompetanse at tilbyder er i stand til å kvalitetssikre og utvikle sine pedagogiske metoder og nye og eksisterende utdanningstilbud innen sentrale fagområder som inngår i utdanningene.

Departementets merknad til § 6 nr. 2 (merknadens tredje ledd):

En del fagområder innen fagskolefeltet har ikke direkte paralleller i høyere utdanning. Fagskoleutdanningen skal være fleksibel i forhold til arbeidslivets skiftende behov. Dette innebærer at tilbydere raskt skal kunne tilby utdanninger innen nye felt. Det stilles derfor ikke noen formelle krav til hva som er et minimumskrav til relevant kompetanse for undervisningspersonalet. Relevant kompetanse kan være realkompetanse. Hva som er relevant kompetanse hos undervisningspersonalet, er en faglig vurdering som NOKUT må foreta.

§ 7. Kvalitetssikring

2. Vurdering av tilbydernes system for kvalitetssikring

Annet ledd: NOKUT fastsetter, i samråd med sektoren, de kriterier som det interne systemet for kvalitetssikring skal evalueres i forhold til.

3. Tilbaketrekking av rett til å søke om godkjenning av fagskoleutdanninger og godkjenning som tilbyder

Annet ledd: Dersom NOKUT fatter vedtak om at systemet for kvalitetssikring ikke er tilfredsstillende hos en godkjent tilbyder, skal NOKUT trekke tilbake tilbyderens myndighet til å etablere nye fagskoleutdanninger etter lov fagskoleutdanning § 2 annet ledd. NOKUTs vedtak om tilbaketrekking av godkjenning som tilbyder oversendes departementet og Lånekassen.

Tilbyderen kan kreve at en ny vurdering av systemet for kvalitetssikring iverksettes når det har gått ett år etter at retten til å etablere fagskoleutdanninger er trukket tilbake. Tilbyderen må selv kontakte NOKUT for iverksettelse av ny vurdering.

§ 10. Klagenemnd

3. Leder skal ikke være tilsatt eller medlem av styre ved institusjon som kommer inn under fagskoleloven.

Departementets merknad til nr. 3

At leder ikke skal være tilsatt eller medlem av styre ved institusjon som kommer inn under fagskoleloven, medfører ikke at resten av styret må ha en slik tilknytning.

§ 12. Overgangsregler

Første ledd: Bestemmelsen om at tilbydere av fagskoleutdanning skal ha et tilfredsstillende system for kvalitetssikring, gjelder fra 1. januar 2009.

Vedtakskompetanse:

Uttalelsen avgis av byråden for kultur og utdanning etter delegert fullmakt, jf. bystyrets vedtak av 30.05.2001, sak 218 og byrådets vedtak av 03.07.2001, sak 1360 om behandling av høringsuttalelser fra Oslo kommune.

Vedtak:

Oslo kommune avgir følgende høringsuttalelse til Kunnskapsdepartementets forslag til endringer i forskrift om godkjenning etter lov om fagskoleutdanning:

Ad avsnittet ”Tilsyn og revisjon”:

Oslo kommune stiller seg noe undrende til høringsbrevets fremheving av de ”store forskjeller” mellom fagskoleutdanningene og høyere utdanning, sett i lys av kirke- og undervisningskomiteens enstemmige uttalelse under behandlingen av fagskolen i 2007, jf. Innst.O. nr. 89 (2006/2007). Her heter det bl.a. at fagskoleutdanning, på samme måte som utdanning ved universiteter og høyskoler, er en tertiærutdanning og er et reelt alternativ til disse. Komiteen mener også at fagskoleutdanning skal være en selvstendig, avsluttende utdanning, som gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak eller krav om videre studier. Etter Oslo kommunes vurdering gir dette en god beskrivelse av viktige fellestrekk ved disse utdanningene og understreker at forskjellene ikke er store. Den viktigste forskjellen ligger i, som komiteen også uttaler, at fagskoleutdanningens særegenhet er at den skal være yrkesrettet. Det vil si at den skal gi kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet, og den

trenger ikke være forskningsbasert. På denne bakgrunn mener kommunen at tiden er inne for å utviske mest mulig av forskjellene mellom høyskolene og fagskolene. Et viktig skritt vil være å etablere ensartede finansieringsordninger for fagskolene, bygd på det som gjelder for høyskolene. Etter kommunens vurdering bør det være mulig å tilpasse reglene for tilsyn og revisjon for høyere utdanning til et tilsynsreglement for fagskolen. Samtidig som det høyner statusen for fagskolene, vil det også lettere kunne avdekke eventuelle kvalitative mangler ved den opplæringen som blir gitt, målt med liknende kriterier som for høyskoler og universiteter.

Ad § 3. Sakkyndighet:

Oslo kommune har ingen kommentar til selve utformingen av § 3, men vil anføre når det gjelder departementets merknad at slik denne er utformet, kan det virke som om tilbyder skal ha stor innflytelse på oppnevning av sakkyndige. Etter kommunens vurdering vil dette være en lite hensiktsmessig ordning. Behovet for tilbyders oppfatning og bistand opphører når man har funnet frem til aktuelle fagmiljøer som er i stand til å bidra med sakkyndige. Siste setning i merknaden foreslås endret som følger: ”For å sikre legitimitet i vurderingen bør oppnevning av sakkyndige skje etter dialog med berørte parter og fagmiljøet.”

Ad § 5. Godkjenning av enkelttilbud etter lov om fagskoleutdanning:

Etter Oslo kommunes syn bør det i denne bestemmelsen settes en frist for NOKUTs behandlingstid med hensyn til godkjenning av søknader. Under forutsetning av at det foreligger fullstendig søknad som tilfredsstillende alle krav, bør det settes en frist på 6 måneder for godkjenning av søknad. Lang og omstendelig saksbehandlingstid kan virke demotiverende for søkeren.

Når det gjelder § 5 nr. 5, vil Oslo kommune foreslå en annen og mer dekkende tekst: ”NOKUT kan gi godkjenning uten bruk av sakkyndige dersom utdanningen allerede er godkjent i henhold til *formelle kvalifikasjonskrav knyttet til fag*, eller dersom søknaden gjelder endringer i tidligere godkjente utdanningstilbud.”

Ad § 6. Godkjenning av tilbydere:

Etter Oslo kommunes syn stilles det for upresise krav til lærerkompetansen. Det bør tas inn klarere krav med hensyn til kvalifikasjoner og dokumentasjon av kompetanse, både formalkompetanse og realkompetanse.

Ad § 7. Kvalitetssikring:

I § 7 nr. 2 foreslår Oslo kommune å erstatte ordet ”sektoren” med ”berørte parter og fagmiljøet”. Setningen vil få følgende ordlyd: ”NOKUT fastsetter, i samråd med *de berørte parter og fagmiljøet*, de kriterier som det interne systemet for kvalitetssikring skal evalueres i forhold til.”

Når det gjelder § 7 nr. 3, ønsker Oslo kommune endringer som gjør det mulig for en tilbyder, hvor NOKUT har vedtatt at systemet for kvalitetssikring ikke er tilfredsstillende og hvor tilbyder har mistet retten til å søke om godkjenning av nye utdanninger, å søke om å få retten tilbake etter at manglende er rettet opp. Det er ingen fornuftig grunn til at tilbyder må vente ett år etter at manglene er rettet opp, før det igjen kan søkes om å få kvalitetssikringssystemet godkjent.

Ad § 10. Klagenemnd:

Departementets merknad til nr. 3 er uklar. Den fremstår som motstridende i forhold til teksten i forskriften. Etter Oslo kommunes syn må ordet ”styret” erstattes med ”klagenemnda”. Setningen blir da som følger: ”At leder ikke skal være tilsatt eller medlem av styre ved institusjon som kommer inn under fagskoleloven, medfører ikke at resten av *klagenemnda ikke kan* ha en slik tilknytning.”

Ad § 12. Overgangsregler:

Etter revidert lov om fagskoleutdanning skal alle tilbydere ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring. Dette gjelder også tilbydere som følger hovedregelen og har godkjenning for enkeltstudier, men som ikke er godkjent tilbyder. I forarbeidene til revidert lov, jf. Ot.prp. nr. 39 (2006-2007) er det lagt til grunn at det ved utarbeidelsen av kvalitetssikringssystemet må tas hensyn til

- Hvor omfattende en tilbyders virksomhet er
- Hvor mange utdanningstilbud tilbyderen har
- Om det gjelder godkjenning av tilbyder som sådan
- Om fagskolene normalt skal møte enklere krav til system for kvalitetssikring enn de kravene universiteter og høyskoler møter.

Sett på denne bakgrunn synes fristen 1. januar 2009 å være for kort. Etter § 7 nr. 2, annet ledd, skal NOKUT sammen med berørte parter fastsette kriterier som det interne systemet for kvalitetssikring skal evalueres i forhold til. Det skal ikke skje nevneverdige forsinkelser med dette arbeidet før fristen 1. januar 2009 blir umulig å oppfylle. Oslo kommune vil foreslå at man setter en frist på ett år etter at kriteriene er fastsatt til å få kvalitetssikringssystemet på plass. Dette vil være langt enklere å etterleve, og det er grunn til å tro at systemet vil bli kvalitetsmessig bedre.

Byrådsavdeling for barn og utdanning

Torger Ødegaard

Trykte vedlegg: Ingen
Utrykte vedlegg: Ingen